

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Evaluatieverslag FloodEx HHNK

Internationale oefening september 2009

Auteur

B.J. Laan

Registratienummer

09.34712

Datum

1 december 2009

Versie

3.0

Status

Definitief

Afdeling

Bestuursondersteuning

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	1
2	Inleiding	3
	Veldoefening FloodEx	3
	Afbakening evaluatieverslag HHNK	3
3	Samenvatting	4
3.1	Aanleiding	4
3.2	Oefenopzet FloodEx	4
3.3	Oefendoelen HHNK	4
3.4	Crisisbeheersingsorganisatie HHNK	5
3.5	Pomplocatie Den Oever	5
3.6	Pomplocatie Amstelmeer	5
3.7	Pomplocatie gemaal Vier Noorder Koggen	5
3.8	Alternatieve communicatiemiddelen	6
3.9	Belangrijkste conclusies en aanbevelingen	6
	3.9.1 Belangrijkste conclusies	6
	3.9.2 Belangrijkste aanbevelingen	7
4	Evaluatieformulier Noord-Holland Noord	8
4.1	Algemeen	8
4.2	Duidelijkheid over rol in oefening	8
4.3	Cijfer opzet, omvang en uitvoering FloodEx	8
4.4	Waardering binnenlandse en buitenlandse bijdrage	8
4.5	Leerpunten	9
4.6	Ondersteunende middelen	9
4.7	Overige opmerkingen	10

5	Conclusies en aanbevelingen	11
5.1	Algemeen	11
5.2	Procedure/ inzet extra (buitenlandse) hulp	11
5.3	Kennis uitwisselen tussen Nederlandse en buitenlandse deelnemers oefening	11
5.4	Overdracht teams, inzet + oefenen diverse teams	11
5.5	Informatievoorziening, alternatieve communicatiemiddelen	12
5.6	Overige	12
5.7	Aanbevelingen	12
6	Bijlage 1: Logboek FloodEx	14
6.1	Aanleiding	14
6.2	Oefenopzet	14
6.3	Oefendoelen HHNK	15
6.4	VIP-programma 24 september	15
6.5	Communicatiemiddelen tijdens oefening	15
6.6	Konvoien, noodbrug en catering	16
6.6.1	Konvooi en noodbrug	16
6.6.2	Catering	16
6.7	Crisisbeheersingsorganisatie HHNK	16
6.7.1	Liaison HHNK in ROT/ Operationeel leider HHNK	16
6.7.2	Actiecentrum Den Over	17
6.7.3	Pomplocatie Den Oever	19
6.7.4	Pomplocatie Amstelmeer	20
6.7.5	Pomplocatie gemaal Vier Noorder Koggen	21
6.8	BHV-oefening rioolwaterzuivering Wervershoof	22
6.9	Persvoorlichting, rol gastheer en EHBO	22
7	Bijlage 1: Deelnemers veldoefening Floodex	24
8	Bijlage 2: Evaluatie Actiecentrum 23 september	26

9	Bijlage 3: Evaluatie Actiecentrum 24 september	28
10	Bijlage 4: Impressie HHNK	30
11	Bijlage 5: Actielijst FloodEx	32

2 Inleiding

Veldoefening FloodEx

Nederland heeft te kampen met een Ergst Denkbare Overstroming (EDO-scenario) in grote delen van Noord-Holland. Grote delen van het beheersgebied van HHNK zijn overstroomd of bedreigd gebied. De overstromingsbeelden voor de oefening zijn afgeleid van het Hoogwater Informatie Systeem van HHNK.

De oefening FloodEx bestond uit twee delen, te weten:

1. Aanvraag internationale ondersteuning/ bijstand. De aanvraag internationale bijstand is in week 38 (14 t/m 20 september) op papier geoefend. HHNK is niet betrokken bij de aanvraag internationale bijstand.
2. Een veldoefening van 22 tot en met 24 september 2009. Nederland vraagt nationale en internationale bijstand aan. Nationale en internationale eenheden komen naar Noord-Holland Noord en worden daadwerkelijk ingezet.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft deelgenomen aan de veldoefening FloodEx. Deze oefening is gehouden van 22 tot en met 24 september 2009. In totaal hebben een kleine 900 mensen aan de oefening deelgenomen. Ongeveer 250 hulpverleners kwamen uit Engeland, Duitsland, Polen en Estland. Beide oefendagen (23 en 24 september) speelde zich twee dagen na de overstroming af. De veldoefening FloodEx had een operationeel karakter en bestond uit twee soorten activiteiten:

- I. Pompactiviteiten onder verantwoordelijkheid van HHNK met Nederlandse en buitenlandse pompeenheden bij Den Oever, langs het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen in Wervershoof. Vanuit Nederland hebben Rijkswaterstaat en het bedrijf Hytrans uit Lemmer ondersteuning verleend. Daarnaast heeft HHNK op 23 en 24 september 2009 hulp gekregen van pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen.
- II. Het zoeken en redden van slachtoffers bij het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, en de Grote en Kleine Vliet te Wervershoof. Bij de rioolwaterzuivering Wervershoof heeft een BHV-oefening plaatsgevonden.

Afbakening evaluatieverslag HHNK

Dit evaluatieverslag gaat over de pompactiviteiten van FloodEx die onder verantwoordelijkheid van HHNK zijn uitgevoerd.

HHNK was door middel van een liaison – wat staat voor de term 'verbindingsofficier' - vertegenwoordigd in het Regionaal Operationeel Team (hierna: ROT) van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord in Alkmaar. Onze liaisons vervulden ook de rol van operationeel leider bij HHNK.

De buitenlandse eenheden zijn op 22 september in Nederland gearriveerd en ondergebracht op het terrein van defensie in Bergen. Op 23 en 24 september was bij HHNK een Actiecentrum actief in Den Oever in het gebouw van Rijkswaterstaat. Vanuit het Actiecentrum zijn de pompactiviteiten in Den Oever, bij het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen, gecoördineerd. Het actiecentrum onderhield contact met de operationeel leider HHNK, tevens de liaison van HHNK in het ROT. Op de drie pomplocaties was de leiding in handen van een locatieverantwoordelijke. In totaal hebben ca. 30 medewerkers van HHNK meegedaan aan de veldoefening. Bij de op- en afbouw van de pompen in de week voorafgaande aan FloodEx, waren ook nog eens ca. 30 collega's betrokken.

3 Samenvatting

3.1 Aanleiding

In de Europese Unie worden internationale oefeningen gehouden. Nederland heeft aangegeven in 2009 als gastland voor een internationale oefening te willen optreden. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) is initiator van de oefening FloodEx. In september 2009 is tijdens EU Floodex 2009 de coördinatie van internationale civiele bijstand geoefend met een Ergst Denkbaar Overstromingsscenario.

3.2 Oefenopzet FloodEx

Nederland heeft te kampen met een Ergst Denkbare Overstroming (EDO-scenario) in grote delen van Noord-Holland. Grote delen van het beheersgebied van HHNK zijn overstroomd of bedreigd gebied. De overstromingsbeelden voor de oefening zijn afgeleid van het Hoogwater Informatie Systeem van HHNK. De oefening FloodEx bestond uit twee delen, te weten:

1. Aanvraag internationale ondersteuning/ bijstand. De aanvraag internationale bijstand is in week 38 (14 t/m 20 september) op papier geoefend. HHNK is niet betrokken bij de aanvraag internationale bijstand.
2. Een veldoefening van 22 tot en met 24 september 2009. Nederland vraagt nationale en internationale bijstand aan. Nationale en internationale eenheden komen naar Noord-Holland Noord en worden daadwerkelijk ingezet.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft deelgenomen aan de veldoefening FloodEx. Deze oefening is gehouden van 22 tot en met 24 september 2009. In totaal hebben een kleine 900 mensen aan de oefening deelgenomen. Ongeveer 250 hulpverleners kwamen uit het buitenland, namelijk Engeland, Duitsland, Polen en Estland. De buitenlandse eenheden zijn op 22 september in Nederland gearriveerd en ondergebracht op het terrein van defensie in Bergen.

Beide oefendagen (23 en 24 september) speelde zich twee dagen na de overstroming af. FloodEx had een operationeel karakter en heeft zich toespitst op twee soorten activiteiten:

- I. Pompactiviteiten in Den Oever, langs het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen in Wervershoof. Vanuit Nederland hebben Rijkswaterstaat en het bedrijf Hytrans uit Lemmer ondersteuning geboden. Uit het buitenland heeft HHNK op 23 en 24 september 2009 hulp gekregen van pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen.
- II. Het zoeken en redden van slachtoffers bij het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, en de Grote en Kleine Vliet te Wervershoof. Bij de rioolwaterzuivering Wervershoof heeft een BHV-oefening plaatsgevonden.

Dit evaluatieverslag gaat over de pompactiviteiten van FloodEx die onder verantwoordelijkheid van HHNK zijn uitgevoerd.

3.3 Oefendoelen HHNK

Voor de oefening Floodex zijn bij HHNK de volgende oefendoelen bepaald:

1. Hoe krijgt HHNK extra (buitenlandse) hulp en hoe verloopt de procedure/ inzet;

2. Kennis uitwisselen tussen Nederlandse en buitenlandse deelnemers oefening;
3. Overdracht teams, inzet diverse teams en ploegen oefenen;
4. Informatievoorziening: er is geen stroom: met alternatieve middelen o.a. satelliettelefonie, op een goede wijze communiceren en informatieoverdracht tot stand brengen.

3.4 Crisisbeheersingsorganisatie HHNK

HHNK was door middel van een liaison – wat staat voor de term 'verbindingsofficier' - vertegenwoordigd in het ROT van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord in Alkmaar. Onze liaisons vervulden ook de rol van operationeel leider bij HHNK.

Op 23 en 24 september was bij HHNK een Actiecentrum actief in Den Oever in het gebouw van Rijkswaterstaat. Vanuit het Actiecentrum zijn de pompactiviteiten in Den Oever, bij het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen, gecoördineerd. Het actiecentrum onderhield contact met de operationeel leider HHNK, tevens de liaison van HHNK in het ROT. Op de drie pomplocaties was de leiding in handen van een locatieverantwoordelijke.

3.5 Pomplocatie Den Oever

In Den Oever was HHNK bezig de watersnood te bestrijden door middel van een ponton met twee pompen (capaciteit per pomp: 6.500 m³/uur). Deze capaciteit bleek niet voldoende te zijn. Daarom heeft HHNK nationale en internationale bijstand aangevraagd. Rijkswaterstaat heeft HHNK in Den Oever met twee pompen (capaciteit per pomp: 5.000 m³/uur) ondersteund en het bedrijf Hytrans uit Lemmer heeft zijn materiaal ingezet. Vanuit het buitenland heeft HHNK op 23 en 24 september 2009 bijstand gekregen van pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen. Alle pompeenheden zijn op beide oefendagen tot pompen gekomen. Op 23 september is de pomp van de Engelse pompeenheid per chinook-helikopter naar Den Oever gebracht.

3.6 Pomplocatie Amstelmeer

Collega's van de brandweer hebben de oefenopdracht van de buitenlandse eenheden bij het Amstelmeer begeleid. Langs het Amstelmeer moest tussen de Ulkesluis en De Haukes tussen pompeenheden een ketting worden gevormd over een lengte van ca. 3,8 kilometer. Tussen de pompeenheden waren containers geplaatst die met water konden worden gevuld. De verplaatsing van water moest continu gebeuren. Pompploegen uit Duitsland, Polen en Engeland hebben de ketting gevormd. Op beide oefendagen kon de opdracht worden vervuld en is de ketting tot stand gekomen. Het opruimen van het Duitse materiaal heeft de 1^e oefendag veel tijd gevraagd. Daarom is de afstand die de Duitse pompeenheden moesten overbruggen, de 2^e oefendag verkleind. De 2^e oefendag kwam de ketting eerder tot stand en kon men tijdig naar Bergen terugkeren.

3.7 Pomplocatie gemaal Vier Noorder Koggen

Omdat het gemaal Vier Noorder Koggen te Wervershoof was uitgevallen, hebben 6 Duitse pompeenheden op beide oefendagen een verbinding gelegd tussen het instroom- en het uitstroomgemaal.

Op deze wijze is een alternatieve verbinding tot stand gebracht om overtollig water naar het IJsselmeer uit te slaan. Op beide oefendagen hebben de pompeenheden deze opdracht kunnen vervullen. Op 24 september zijn de buitenlandse eenheden met een lichaam in het water geconfronteerd. Zij hebben volgens Duits protocol gehandeld, het lichaam op de kant gebracht en levensreddende handelingen uitgevoerd.

De Duitse eenheden hebben met belangstelling kennis genomen van de werking van het gemaal.

3.8 Alternatieve communicatiemiddelen

Op beide oefendagen heeft de algemene oefenleiding aangegeven dat het vaste telefoonverkeer was uitgevallen. Op 23 september is besloten dat GSM-verkeer ondanks de overstroming, in geval van nood mogelijk was. De 2^e oefendag was geen GSM-verkeer mogelijk.

Voor verbindingen zijn de zendamateurs van DARES ingeschakeld. De zendamateurs van Dares hebben bij het ROT, het Actiecentrum en de pomplocaties door middel zendapparatuur verbindingen gelegd. Het berichtenverkeer verliep prima.

Daarnaast heeft HHNK satelliettelefoons en portofoons ingezet. Satellietelefoons waren beschikbaar gesteld aan de liaison van HHNK in het ROT, aan het Actiecentrum en aan alle pomplocaties. Informatieoverdracht via de satelliettelefoon is bij alle locaties onvoldoende verlopen. Verbindingen kwamen niet of moeizaam tot stand of werden verbroken.

De portofoons om korte afstanden te overbruggen werkten prima.

3.9 Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen zijn gerelateerd aan de oefendoelen van HHNK. Uit de evaluatie met de deelnemers aan de oefening komen onderstaande conclusies en aanbevelingen naar voren. In bijlage 5 staat de actielijst die naar aanleiding van FloodEx is opgesteld.

3.9.1 Belangrijkste conclusies

1. Voor extra hulp vanuit Nederland en het buitenland moet HHNK een verzoek indienen bij het ROT. Het ROT legt de aanvraag voor aan het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (hierna: LOCC) in Driebergen. Het LOCC zet de bijstandsaanvraag uit en moet aan het ROT terugmelden of de aanvraag wordt gehonoreerd. Vanuit het ROT heeft HHNK geen terugkoppeling ontvangen op de bijstandsaanvraag voor het inzetten van pompeenheden van Rijkswaterstaat.
2. Informatieoverdracht tussen pompploegen en de plaatsing van de materialen is in overleg met de oefenleider en de teamleiders van de pompploegen bepaald. De expertise van de ploegen kon maximaal in het overleg tot zijn recht komen. Deze aanpak werd door de buitenlandse eenheden zeer gewaardeerd.
3. Kennisoverdracht is tot stand gekomen. Op de oefendagen hebben de pompploegen kennis kunnen nemen van de materialen van HHNK, Rijkswaterstaat en de buitenlandse eenheden. De kennisuitwisseling in Den Oever verliep op 23 september heel erg goed. Op 24 september kwam minder contact tot stand tussen de Poolse pompeenheden en de overige aanwezigen. De Poolse eenheden hadden een probleem met de Engelse taal (voertaal in de oefening). Duitse pompploegen hebben kennis genomen van de werking van het gemaal Vier Noorder Koggen.
4. Overdracht tussen teams en taken is gerealiseerd. Er was overdracht tussen de liaisons in het ROT, op beide oefendagen kende het Actiecentrum in Den Oever een andere bezetting. Bij het

Amstelmeer is de taak van locatieverantwoordelijke door twee verschillende collega's van de brandweer uitgeoefend.

5. Informatieoverdracht via de satelliettelefoon is onvoldoende verlopen. Verbindingen kwamen niet of moeizaam tot stand of werden verbroken.
6. HHNK heeft op alle locaties alle berichten door zendamateurs van DARES laten verzorgen. Dat functioneerde goed! Portofoons zijn ingezet voor afstemming bij het overbruggen van korte afstanden. Zij zijn zeer waardevol gebleken.
7. Waterbeelden van HHNK zijn voor het ROT geen uitgangspunt voor besluitvorming, maar vormen aanleiding nadere gegevens van HHNK te vragen. Nadere gegevens moeten leiden tot meer zekerheid in de interpretatie van de gevolgen. Deze zekerheid kan HHNK niet geven, HHNK kan slechts adviseren.

3.9.2 Belangrijkste aanbevelingen

Naar aanleiding van de conclusies worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- a. De werking van de satelliettelefoons bespreken met de leverancier. Onderzoeken hoe de werking van de satelliettelefoons kan worden verbeterd.
- b. Een systeem bij HHNK invoeren waarbij aan de kleur van de helm of het veiligheidsvest de hoedanigheid van de functionaris van HHNK te herkennen is.
- c. Onderzoeken hoe en op welke wijze zendamateurs van DARES ingezet kunnen worden in de bestrijding van een crisis bij HHNK.
- d. Het beeld is ontstaan dat in Nederland het een ander aan pompen aanwezig is. Rijkswaterstaat en de waterschappen wordt aangeraden de aanwezige materialen te inventariseren en te bepalen waar in geval van nood een beroep op kan worden gedaan.

4 Evaluatieformulier Noord-Holland Noord

4.1 Algemeen

De veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft alle deelnemers aan de oefening een evaluatieformulier toegezonden. De ingevulde en geretourneerde formulieren zijn gebruikt voor de evaluatie. Ook zijn de evaluaties van het Actiecentrum voor deze evaluatie gebruikt. Daarin hebben de deelnemers positieve genoemd en verbeterpunten aangegeven. Deze evaluaties zijn opgenomen in bijlage 2 (23 september 2009) en bijlage 3 (24 september 2009). Bijlage 4 bevat de impressie van HHNK dat is opgesteld voor terugkoppeling met de regionale werkgroep Noord-Holland Noord.

4.2 Duidelijkheid over rol in oefening

Op één persoon na, was iedereen van mening dat van te voren duidelijk was wat van de deelnemer werd verwacht. Deze persoon is van mening dat de informatie over de oefening, de taak en de rol, alsmede de interne invulling van liaisons van HHNK, aan de late kant heeft plaatsgevonden. De overige deelnemers hebben aangegeven dat de rol in de voorbereiding is doorgesproken. Met deelnemers heeft (meerdere keren) overleg plaatsgevonden.

4.3 Cijfer opzet, omvang en uitvoering FloodEx

Collega's van HHNK hebben de oefening FloodEx gemiddeld gewaardeerd met een 8. De deelnemers hebben op het evaluatieformulier het cijfer 7, 8 of 9 genoteerd. Eén collega kwam uit op een 6.

4.4 Waardering binnenlandse en buitenlandse bijdrage

De bijdrage van de buitenlandse eenheden is over het algemeen als goed of zeer goed gewaardeerd. Het volgende is daarbij opgemerkt:

- Opvallend was de professionaliteit van mensen en materieel.
- Deskundige mensen. Ze werken via een strakke, ordelijke organisatie.
- Buitenlandse eenheden zijn enthousiast en professioneel.
- Goed was de inzet en de motivatie.
- De samenwerking tussen de buitenlandse eenheden, het Actiecentrum en de aanwezigen op de pomplocaties is goed verlopen.
- De locatieverantwoordelijken van de brandweer bij het Amstelmeer hebben twee leuke, interessante dagen gehad.
- Het installeren van pompen verliep goed.
- Zeer goed ging het opvolgen van instructies en het volgen van de interne procedures van de buitenlandse eenheden.

4.5 Leerpunten

Het volgende is op formulieren aangegeven. Het zijn persoonlijke ervaringen:

- Het heeft geen zin om bij een overstroming ter grootte van FloodEx, buitenlandse pompeenheden in te zetten. De pompcapaciteit is daarvoor te gering.
- Meer rekening houden met de (on)mogelijkheden van buitenlands materieel bij het samenstellen van een oefening. De Duitse eenheden zijn berekend op het verpompen van grote hoeveelheden water, maar de op- en afbouw is zeer arbeidsintensief. Het was moeilijk de op- en afbouw conform het scenario bij het Amstelmeer in één dag te realiseren.
- Publiekswering bij rampen is een aandachtspunt. Het verdient aanbeveling dit punt op te nemen in draaiboeken.
- Het informatiesysteem Cedric deelt informatie met externe partners. Op dit moment heeft HHNK 1 inlogaccount. Het verdient aanbeveling dat teams van HHNK betrokken bij de crisisbeheersing kennis van de informatie kunnen nemen.
- De informatie in Cedric dat voor HHNK van toepassing is, moet uit vele teksten worden gefilterd. Wellicht is het mogelijk een indeling per kolom te maken, waardoor relevante informatie wordt opgemerkt.
- Er is geen reactie gekomen op het verzoek om brandstof op donderdagmiddag 24 september door de locatieverantwoordelijke. Het actiecentrum heeft niets van zich laten horen en de gevraagde brandstof is niet geleverd. De brandstof voor Den oever is geleverd!! Zelf gezien
- Vergaderingen van het Actiecentrum kort en concreet houden.
- Spreek taken en rollen in het Actiecentrum vooraf duidelijk af.
- Zorg voor duidelijke overzichten in het Actiecentrum, waarop direct de stand van zaken is af te lezen.
- Verzoek mensen die geen taak in het Actiecentrum hebben, de ruimte (tijdens een vergadering) te verlaten.
- Neem zo nu en dan tijd voor reflectie en stellen vragen als: Zijn we (nog) goed bezig, verder vooruitdenkend wat moeten we doen, worden de taken/ rollen goed vervuld, is het nodig de taakverdeling te wijzigen, etc.
- Kennis hebben van de tijd die nodig is om materialen op te bouwen en af te breken. Eenheden moeten dat kunnen aangeven.
- Communicatie over materiaal/ materieel uit het buitenland door de buitenlandse eenheden zelf laten verzorgen.

4.6 Ondersteunende middelen

Op het formulier kon worden genoteerd wat werd gemist om de taak/ rol goed te kunnen vervullen. Het volgende is aangegeven:

- Bij de ondersteunende middelen in het Actiecentrum werd een grote overzichtskaart van het gebied gemist.
- Cedric was op 24 september drie uur uit de lucht.
- De rol van coordinator Actiecentrum is niet omschreven.
- Het ROT heeft behoefte aan kaartjes en scenario's bij een overstroming. Zij wensen informatie over waterstanden, waterkeringen, coupures, scenario's, etc. Het ROT leunt voor gegevens zwaar op HHNK. Een en ander om te bepalen of evacueren al dan niet nodig is. De vraag is of deze verwachting reëel is en of HHNK daaraan kan voldoen.
- De satelliettelefoons van HHNK hebben niet naar behoren gewerkt. De verbinding kwam niet of moeilijk tot stand. De verbinding viel soms ook weg.

- Bij gemaal Vier Noorder Koggen werden portofoons gemist. Deze zijn nuttig voor het overbruggen van een korte afstand tussen bijvoorbeeld de locatieverantwoordelijke, de gastheer of de bewaking.
- De locatieverantwoordelijke bij het Amstelmeer heeft van geen enkel bericht naar het Actiecentrum een verzendbericht en een ontvangstbevestiging ontvangen.
- De communicatie vanuit het Amstelmeer naar het Actiecentrum via C2000 verliep vlekkeloos (geen oefendoel).
- De politie en de brandweer werkt met gekleurde hesjes. Daardoor is de functie/taak direct zichtbaar. Dit is duidelijk.
- Een koffer samenstellen met daarin spullen voor de plotter, stiften, kaarten en blanco vellen.
- Agenda Actiecentrum HHNK aanpassen aan het operationele karakter.

4.7 Overige opmerkingen

In de evaluatieformulieren is aangegeven;

- Ik zou - mogelijk op een kleinere schaal - vaker aan soortgelijke oefeningen willen deelnemen om meer ervaring op te doen.
- Het berichtenverkeer via de zendamateurs van DARES verliep erg goed.
- Het verzenden van berichten via zendamateurs vergt tijd.
- Beschikbare calamiteitenmiddelen van HHNK bekend maken via intranet.
- Vanuit het ROT was het moeilijk om met het Actiecentrum te communiceren.
- Bij een dergelijke ramp loopt de communicatie centraal via de veiligheidregio.
- Rijkswaterstaat heeft officieel nooit opdracht gekregen van het LOCC of het ROT tot het inzetten van pompcapaciteit in Den Oever.
- De vraag kan worden gesteld of ons HIS-systeem als informatiebron volstaat voor het ROT.
- De Duitse eenheden (THW) bij gemaal Vier Noorder Koggen hebben nadat het "lijk" was geborgen, 112 gebeld. Dat is conform de procedure van de THW. Gevraagd wordt alle deelnemers aan de oefening te instrueren bij een geënceneerde calamiteit géén 112 te bellen.
- De medewerking van de politie is zeer verschillend ervaren, van flexibel tot weinig bereidheid.
- De inzet van de mensen van defensie (NATRES) bij het Amstelmeer is goed verlopen.
- Bij het Amstelmeer bestond het beeld dat de buitenlandse eenheden niet self supporting waren de 2e oefendag. Na de middag werd duidelijk dat de buitenlandse eenheden dat zelf in Bergen hadden moeten regelen.
- Kansen benutten voor HHNK op bestuurlijk niveau. Het VIP-programma van FloodEx bood daar gelegenheid toe. Aangeraden wordt een grotere vertegenwoordiging van gezagsdragers bij een dergelijke gelegenheid in te zetten.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Algemeen

Voorafgaande aan de oefening FloodEx heeft HHNK voor zichzelf de volgende oefendoelen bepaald:

1. Hoe krijgt HHNK extra (buitenlandse) hulp en hoe verloopt de procedure/ inzet;
2. Kennis uitwisselen tussen Nederlandse en buitenlandse deelnemers oefening;
3. Overdracht teams, inzet diverse teams en ploegen oefenen;
4. Informatievoorziening: er is geen stroom: met alternatieve middelen o.a. satelliettelefonie, op een goede wijze communiceren en informatieoverdracht tot stand brengen.

De conclusies zijn zoveel mogelijk bij de oefendoelen geplaatst. Punten die opvallend waren, maar niet direct als oefendoel onderdeel uitmaakten van de oefening, worden genoemd onder de kop 'overige'. Uit de evaluatie komen de volgende conclusies en aanbevelingen naar voren.

5.2 Procedure/ inzet extra (buitenlandse) hulp

- ✓ Voor extra (buitenlandse) hulp heeft HHNK een verzoek ingediend in het ROT op 22 september 2009. Het ROT heeft de hulpvraag doorgezonden naar het LOCC. Vanuit het LOCC wordt de bijstandaanvraag uitgezet en gecoördineerd. De aanvraag van HHNK is gehonoreerd.
- ✓ Op 23 en 24 september heeft HHNK bijstand gekregen van Rijkswaterstaat en pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen.
- ✓ Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat zij officieel nooit opdracht hebben gekregen tot het inzetten van pompcapaciteit in Den Oever ter ondersteuning van HHNK in de bestrijding van de overstroming.

5.3 Kennis uitwisselen tussen Nederlandse en buitenlandse deelnemers oefening

- ❖ Op de oefendagen hebben de pompploegen kennis kunnen nemen van de materialen van HHNK, Rijkswaterstaat en de buitenlandse eenheden.
- ❖ In Den Oever kwam er op 24 september met de twee Poolse pompploegen geen contact tot stand vanwege een probleem met de Engelse taal (voertaal in de oefening). Een deelnemer uit Estland heeft zich opgeworpen als vertegenwoordiger van de Poolse eenheden.
- ❖ Duitse pompploegen hebben kennis genomen van de werking van het gemaal Vier Noorder Koggen.

5.4 Overdracht teams, inzet + oefenen diverse teams

- Informatieoverdracht tussen pompploegen en de plaatsing van de materialen is in overleg met de oefenleider en de teamleiders van de pompploegen, bepaald. De expertise van de ploegen kon maximaal in het overleg tot zijn recht komen. Deze aanpak werd door de buitenlandse eenheden zeer gewaardeerd.

- Tussen de liaisons in het ROT heeft overdracht plaatsgevonden. Op beide oefendagen was een Actiecentrum in Den Oever actief. Iedere oefendag kende het Actiecentrum een andere bezetting. Bij het Amstelmeer is de functie van locatieverantwoordelijke verzorgd door twee collega's van de brandweer.

5.5 Informatievoorziening, alternatieve communicatiemiddelen

- Informatieoverdracht via de satelliettelefoon is onvoldoende verlopen. Verbindingen kwamen niet of moeizaam tot stand. Verbindingen zijn zonder aanleiding verbroken.
- HHNK heeft op alle locaties alle berichten door zendamateurs van DARES laten verzorgen. Dat functioneerde prima!
- Portofoons zijn voor verbindingen (afstemming) over korte afstanden op de pomplocatie Den Oever gebruikt. De portofoons zijn zeer waardevol gebleken.
- Het ontbreken van overleg/ terugkoppeling tussen de voorzitter Actiecentrum en de liaison van HHNK in het ROT, heeft met name op 23 september geleid tot onzekerheid binnen het Actiecentrum. Informatie vanuit het ROT naar het Actiecentrum werd gemist.

5.6 Overige

- ❑ De liaisons van HHNK in het ROT geven aan dat het ROT 100% zekerheid wenst over de acties en maatregelen die op grond van waterbeelden van HHNK door het ROT moeten worden genomen. Waterbeelden zijn voor het ROT geen uitgangspunt, maar vormen aanleiding nadere gegevens van HHNK te vragen. De gewenste 100% zekerheid kan HHNK niet geven. HHNK kan slechts adviseren.
- ❑ De vergaderagenda van het Actiecentrum (was de vaste vergaderagenda voor het Operationeel Team) sloot niet goed aan op het operationele karakter van het Actiecentrum. Van de politie hebben we een voorbeeldagenda gekregen.
- ❑ Er bestaat behoefte aan een verduidelijking van de rol van plotter en teamleider/coördinator uitvoering in het Actiecentrum.
- ❑ HHNK kent geen systeem waarbij aan de kleur van de helm of het veiligheidsvest, de hoedanigheid van de functionaris te herkennen is. De veiligheidsregio werkt met hesjes met kleuraanduidingen.

5.7 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de conclusies worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- a. De werking van de satelliettelefoons bespreken met de leverancier. Onderzoeken hoe de werking van de satelliettelefoons kan worden verbeterd.
- b. Een systeem bij HHNK invoeren waarbij aan de kleur van de helm of het veiligheidsvest de hoedanigheid van de functionaris van HHNK te herkennen is.
- c. Liaisons van HHNK in het ROT koppelen besluiten en informatie van het ROT zo snel mogelijk terug naar HHNK.
- d. Onderzoeken hoe en op welke wijze zendamateurs van DARES ingezet kunnen worden in de bestrijding van een crisis bij HHNK.
- e. Vergaderingen Actiecentrum kort en concreet houden, scenario-denken (in de toekomst vooruit denken) en reflectie toepassen en een vergaderdiscipline aanhouden.

Pagina

13 van 34

Datum

1 december 2009

- f. Een standaardagenda voor het Actiecentrum maken dat aansluit op het operationele karakter van het Actiecentrum. De agenda moet in korte tijd doorlopen kunnen worden.
- g. De rol en taak van de plotter en teamleider/coördinator uitvoering in het Actiecentrum nader specificeren.
- h. Portofoons bij HHNK beschikbaar hebben voor communicatie/ afstemming tussen collega's over een relatief korte afstand.
- i. Teams in de crisisbeheersingsorganisatie van HHNK moeten toegang hebben tot het systeem Cedric van onze externe crisispartners en op termijn informatie in het systeem kunnen plaatsen.
- j. Kansen benutten door bijvoorbeeld met een zo groot mogelijke HHNK-delegatie vertegenwoordigd te zijn bij een VIP-programma.
- k. Het beeld is ontstaan dat in Nederland het een ander aan pompen aanwezig is. Rijkswaterstaat en de waterschappen wordt aangeraden de aanwezige materialen te inventariseren en te bepalen waar in geval van nood een beroep op kan worden gedaan.

6 Bijlage 1: Logboek FloodEx

6.1 Aanleiding

Binnen EU-verband worden internationale oefeningen gehouden. Nederland heeft aangegeven in 2009 als gastland voor een internationale oefening te willen optreden. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is initiator van de oefening FloodEx. In september 2009 is tijdens EU Floodex 2009 de coördinatie van internationale civiele bijstand geoefend met een Ergst Denkbaar Overstromingsscenario.

Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) in Driebergen heeft namens het ministerie van BZK de opdracht gekregen om de oefening EU FloodEx 2009 te coördineren. Het LOCC heeft als kerntaak de coördinatie van operationele ondersteuning van de diverse disciplines bij grootschalige incidenten, rampen en evenementen en is verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van FloodEx. Daarbij is de expertise en inzet van diverse organisaties nodig. HHNK is één van de betrokken organisaties. De veiligheidsregio Noord-Holland Noord geeft uitvoering aan de daadwerkelijke inzet (leiding en coördinatie) bij de inzet van buitenlandse bijstandsteams. Voor de organisatie van de oefening is een landelijke en een regionale werkgroep in het leven geroepen.

6.2 Oefenopzet

Nederland heeft te kampen met een Ergst Denkbare Overstroming (EDO-scenario) in grote delen van Noord-Holland. Grote delen van het beheersgebied van HHNK zijn overstroomd of bedreigd gebied. De overstromingsbeelden voor de oefening zijn afgeleid van het Hoogwater Informatie Systeem van HHNK. De oefening FloodEx bestond uit twee delen, te weten:

1. Aanvraag internationale ondersteuning/ bijstand. De aanvraag internationale bijstand is in week 38 (14 t/m 20 september) op papier geoefend. HHNK is niet betrokken bij de aanvraag internationale bijstand.
2. Een veldoefening van 22 tot en met 24 september 2009. Nederland vraagt nationale en internationale bijstand aan. Nationale en internationale eenheden komen naar Noord-Holland Noord en worden daadwerkelijk ingezet.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft deelgenomen aan de veldoefening FloodEx. Deze oefening is gehouden van 22 tot en met 24 september 2009. In totaal hebben een kleine 900 mensen aan de oefening deelgenomen. Ongeveer 250 hulpverleners kwamen uit het buitenland, namelijk Engeland, Duitsland, Polen en Estland. De buitenlandse eenheden zijn op 22 september in Nederland gearriveerd en ondergebracht op het terrein van defensie in Bergen.

Beide oefendagen (23 en 24 september) speelde zich twee dagen na de overstroming af. FloodEx was operationeel van aard en heeft zich toespitst op twee soorten activiteiten:

- I. Pompactiviteiten in Den Oever, langs het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen in Wervershoof. Vanuit Nederland hebben Rijkswaterstaat en het bedrijf Hytrans uit Lemmer materiaal ingezet. Daarnaast heeft HHNK op 23 en 24 september 2009 hulp gekregen van pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen.

II. Het zoeken en redden van slachtoffers bij het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, en de Grote en Kleine Vliet te Wervershoof. Bij de rioolwaterzuivering Wervershoof heeft een BHV-oefening plaatsgevonden.

In totaal hebben ca. 30 medewerkers van HHNK meegedaan aan deze oefening. Bij de op- en afbouw van de pompen waren ook nog eens ca. 30 collega's betrokken. Bij de pompactiviteiten is samengewerkt met collega's van Rijkswaterstaat, de brandweer, de politie, defensie (NATRES) en de zendamateurs van DARES.

Andere spelers bij de internationale veldoefening waren: de veiligheidsregio Noord-Holland Noord, brandweer, politie, geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR), het LOCC, BZK, Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM), Koninklijke Nederlandse Reddingbrigade (KNBRD), Defensie, het Rode Kruis, zendamateurs en figuranten (LOTUS-slachtoffers).

6.3 Oefendoelen HHNK

Voor de oefening Floodex zijn bij HHNK de volgende oefendoelen bepaald:

1. Hoe krijgt HHNK extra (buitenlandse) hulp en hoe verloopt de procedure/ inzet;
2. Kennis uitwisselen tussen Nederlandse en buitenlandse deelnemers oefening;
3. Overdracht teams, inzet diverse teams en ploegen oefenen;
4. Informatievoorziening: er is geen stroom: met alternatieve middelen o.a. satelliettelefonie, op een goede wijze communiceren en informatieoverdracht tot stand brengen.

6.4 VIP-programma 24 september

Onder regie van de landelijke projectgroep FloodeEx is op donderdag 24 september een VIP-programma aan bestuurders aangeboden. De dijkgraaf en de loco-dijkgraven waren voor de bijeenkomst uitgenodigd. Het VIP-programma is bijgewoond door Lydia Snuif, 2^e loco-dijkgraaf. Aanwezige VIPS waren ook minister Guusje ter Horst van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en staatssecretaris Jack de Vries van Defensie. Op het programma stond een bezoek aan de locatie Redden & Evacueren bij het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De pompactiviteiten van HHNK zijn niet bezocht.

6.5 Communicatiemiddelen tijdens oefening

Op beide oefendagen heeft de algemene oefenleiding aangegeven dat het vaste telefoonverkeer was uitgevallen. Op 23 september is besloten dat GSM-verkeer ondanks de overstroming, in geval van nood mogelijk was. De 2^e oefendag was geen GSM-verkeer mogelijk.

Voor verbindingen zijn de zendamateurs van DARES ingeschakeld. De zendamateurs van Dares hebben bij het ROT, het Actiecentrum en de pomplocaties door middel zendapparatuur verbindingen gelegd. Het berichtenverkeer verliep prima.

Daarnaast heeft HHNK satelliettelefoons en portofoons ingezet. Satellietelefoons waren beschikbaar gesteld aan de liaison van HHNK in het ROT, aan het Actiecentrum en aan de locatieverantwoordelijken op de pomplocaties.

Informatieoverdracht via de satelliettelefoon is bij alle locaties onvoldoende verlopen. Verbindingen kwamen niet of moeizaam tot stand of werden verbroken.

De portofoons om korte afstanden te overbruggen werkten prima.

6.6 Konvoeien, noodbrug en catering

6.6.1 Konvooi en noodbrug

Vanuit Bergen zijn de buitenlandse eenheden in konvooi door motoren van de Koninklijke Landelijke Politie Diensten (KLPD) naar een afgesproken plaats gebracht. Voor de pompactiviteiten zijn in Bergen drie konvoeien gevormd; voor Den Oever, het Amstelmeer en voor Werverhoof. Onderweg naar de afgesproken plaats moest een noodbrug over het Groetkanaal bij Niedorp gepasseerd worden.

Het 1^e konvooi is op 23 september gestrand op de noodbrug over het Groetkanaal nabij Niedorp. Een Duitse vrachtwagen is op de noodbrug vastgelopen. Het is de konvoeien niet gelukt over de noodbrug te gaan. Op 24 september is de noodbrug uit de route geschrapt.

Na aankomst op de afgesproken plaats werd het konvooi overgedragen aan de locatieverantwoordelijke. De KLPD heeft de buitenlandse pompploegen 's avonds vanaf de locaties weer naar Bergen begeleid.

6.6.2 Catering

23 september

De buitenlandse eenheden waren de eerste oefendag zelfvoorzienend. Voor de andere deelnemers was de veiligheidsregio Noord-Holland Noord verantwoordelijk voor de catering. Zij hebben lunchpakketten naar locaties gebracht. Niet alle deelnemers hebben het lunchpakket ontvangen. De collega's bij gemaal Vier Noorder Koggen hebben op 23 september de catering zelf moeten regelen. Bij het Amstelmeer is geen communicatie over de lunchpakketten geweest. Niet duidelijk was waar de lunchpakketten waren afgeleverd. De lunchpakketten zijn uiteindelijk in een auto gevonden.

24 september

De buitenlandse eenheden moesten op 24 september vanuit Bergen hun logistiek (lunchpakket) regelen. Dit is niet duidelijk door de veiligheidsregio gecommuniceerd. Bij de locatieverantwoordelijke van HHNK bij het Amstelmeer heeft dit tot frustratie geleid. Er zijn op donderdag minder pakketten geleverd dan besteld. Daardoor was er niet voor iedere deelnemer een lunchpakket aanwezig. In Den Oever is de inhoud van de pakketten met alle aanwezigen gedeeld. Voor gemaal Vier Noorder Koggen zijn de lunchpakketten bij de locatie Redden & Evacueren in Wervershoof gebracht. Daar zijn ze opgehaald.

6.7 Crisisbeheersingsorganisatie HHNK

6.7.1 Liaison HHNK in ROT/ Operationeel leider HHNK

HHNK is door middel van liaisons vertegenwoordigd geweest in het ROT. De internationale oefening FloodEx is op dinsdagmiddag 22 september 2009 gestart met operationeel ROT in Alkmaar. HHNK heeft op deze dag een verzoek om nationale en internationale bijstand bij het ROT ingediend.

Op 23 en 24 september heeft het ROT van 7.00 – 20.00 uur gefunctioneerd. Tussen de liaisons van HHNK heeft overdracht plaatsgevonden op 23 en 24 september.

Pagina
17 van 34

Datum
1 december 2009

De oefendagen waren verdeeld in een ochtend- en een middagploeg. Bij de overdracht hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

De liaisons vervulden ook de rol van operationeel leider bij HHNK. Deze dubbele pet is geen normale constructie in de crisisbeheersingsorganisatie van HHNK. Vanwege het operationele karakter van de oefening is hiervoor gekozen. Het zwaartepunt van de acties lag bij het Actiecentrum en bij het vervullen van de opdrachten op de locaties.

Informatie-uitwisseling tussen de liaison van HHNK en het Actiecentrum door middel van satelliettelefoon of de mobiele telefoon is niet of nauwelijks tot stand gekomen. Met name op 23 september heeft dit tot onzekerheid in het Actiecentrum geleid. De liaison van HHNK was tevreden over de informatie die vanuit het Actiecentrum naar het ROT is gezonden. Op 23 september heeft het ROT geen besluiten genomen die betrekking hadden op de pompactiviteiten van HHNK.

Liaisons hebben ervaren dat de waterbeelden van HHNK voor het ROT vaak aanleiding zijn nadere gegevens te vragen. De waterbeelden vormen geen uitgangspunt voor besluitvorming. Het ROT wenst 100% zekerheid. Nadere gegevens moeten leiden tot meer zekerheid in de interpretatie van de gevolgen. Deze zekerheid kan HHNK niet geven, HHNK kan slechts adviseren. Op 23 september heeft de liaison moeten ingrijpen op de melding van het ROT dat de overstroming nabij Wervershoof was opgelost.

6.7.2 Actiecentrum Den Over

Uitgangspunt van de veldoefening FloodEx was op beide oefendagen de kaart van het overstroomde en bedreigde gebied 2 dagen na de doorbraak.

Op woensdag 23 september en donderdag 24 september was bij HHNK een Actiecentrum actief in het gebouw van Rijkswaterstaat te Den Oever. De huisvesting was perfect geregeld. Vanuit het Actiecentrum zijn de pompactiviteiten in Den Oever, bij het Amstelmeer en bij gemaal Vier Noorder Koggen, gecoördineerd. Het Actiecentrum onderhield contact met de operationeel leider HHNK (tevens liaison van HHNK in het ROT), alsmede contact met de pomplocaties van HHNK.

Aan het einde van iedere oefendag heeft het Actiecentrum de dag kort geëvalueerd. In bijlage zijn deze evaluaties opgenomen.

Algemeen

In het Actiecentrum is het format van de vergaderagenda gevolgd. Het format sloot niet geheel aan op het operationele karakter van het Actiecentrum. In het Actiecentrum zijn de rollen en taken van de leden van het Actiecentrum toebedeeld. Na iedere vergadering werd het volgende vergadertijdstip bepaald. De verslagen van de vergaderingen zijn per email naar het ROT gezonden. Dit was met de veiligheidsregio zo afgesproken omdat HHNK niet met het informatiesysteem Cedric kan werken.

Het Actiecentrum bestond beide oefendagen uit een andere bezetting. Dat betekent dat twee teams hebben geoefend. Op beide oefendagen heeft een officier van Dienst van Dienst van de politie (OVD-P) deel uitgemaakt van het Actiecentrum. Het Actiecentrum bestond uit een voorzitter, teamleider/coördinator uitvoering, plotter, administratieve ondersteuning en een waarnemer. Beide oefendagen bleek het niet mogelijk te zijn de vergaderklok van het Actiecentrum op vergaderingen van het ROT af te stemmen. In het Actiecentrum was 1 laptop ingelogd op het informatiesysteem Cedric. De informatie in Cedric is geraadpleegd.

Pagina
18 van 34

Datum
1 december 2009

Beide oefendagen heeft het Actiecentrum het ROT laten weten dat de bres bij Wervershoof was gedicht. Daardoor werd het zinvol het achterliggende onder water gelopen gebied leeg te gaan pompen. De pompen van Rijkswaterstaat zijn beide dagen gestart, zonder dat Rijkswaterstaat daartoe expliciet een opdracht had gekregen. De pompeenheid van Rijkswaterstaat had opdracht tot het verlenen bijstand aan HHNK moeten krijgen van het LOCC of het ROT, maar dat is niet gebeurd.

23 september

De konvoeien met de buitenlandse pompeenheden zijn met een vertraging van 1,5 tot 2 uur op de bestemming aangekomen. De locatieverantwoordelijken hebben de (vertraagde) aankomst gerapporteerd en het Actiecentrum heeft het ROT in kennis gesteld. Het Actiecentrum heeft via de zendamateurs het ROT gemeld dat de Engelse pomp per Chinook-helikopter op de afgesproken plaats is afgezet.

Een vraag vanuit locatie gemaal Vier Noorder Koggen over de aanwezigheid van chemicaliën en risicovolle objecten in het overstroomde gebied, heeft tot ruggespraak in het Actiecentrum geleid. De vraag is voorgelegd aan het ROT, omdat gemeenten beschikken over overzichten van risicovolle objecten. Het ROT heeft de vraag niet beantwoord.

Binnen het Actiecentrum heeft een wijziging in de taakverdeling plaatsgevonden. De plotter heeft de binnenkomende en uitgaande post onder zijn hoede genomen. Het ROT heeft het Actiecentrum laten weten dat de Starnmeer werd bedreigd. Het Actiecentrum heeft het ROT geadviseerd de polder te evacueren. De standzekerheid van een dijk kon niet worden gegarandeerd. Alle locaties hebben het Actiecentrum gemeld dat de pompen draaiden. Alle buitenlandse eenheden hebben de opdracht vervuld.

De liaison van HHNK in het ROT heeft aangegeven dat het Actiecentrum duidelijke informatie heeft verstrekt. Een lijntje terug van de liaison naar het Actiecentrum is ondanks pogingen per satelliettelefoon, via DARES en per gsm, nauwelijks tot stand gekomen. Dit heeft tot onzekerheid geleid.

24 september

In de 1e vergadering zijn werkafspraken gemaakt. De post werd door de administratieve ondersteuner behandeld. Op de tafel stond een postbak 'in' en een postbak 'uit'. De plotter heeft op een flipover en op papier acties en de stand van zaken aangegeven.

De locaties hebben de komst van de konvoeien en de voortgang van de werkzaamheden aan het Actiecentrum doorgegeven. Het Actiecentrum heeft het ROT vervolgens hiervan in kennis gesteld. De pompeenheid van Rijkswaterstaat heeft geen opdracht tot het inzetten van pompondersteuning van het LOCC/ROT ontvangen. Een verzoek om dieselolie is in 1^e instantie niet via het Actiecentrum aan het ROT gericht. Nadat dit bekend was geworden, heeft het Actiecentrum een gedetailleerd verzoek om levering van dieselolie bij het ROT ingediend. Het gedetailleerde verzoek heeft tot vragen van het ROT geleid. De dieselolie is geleverd. Aan het verzoek van het ROT om een update van de stand van zaken is gehoor gegeven.

Het ROT is in kennis gesteld van de vondst van een lichaam in het kanaal voor gemaal de Vier Noorder Koggen. Dit is in het informatiesysteem Cedric gemeld. De Duitse eenheden hebben de

Pagina
19 van 34

Datum
1 december 2009

pompen uitgezet en het lichaam te geborgen. Het Actiecentrum heeft het ROT gevraagd deskundig personeel te sturen.

Na de middag ontving het Actiecentrum via de politie het bericht dat de Wieringermeerdijk was doorgebroken. Het ROT is gevraagd dit te bevestigen omdat het Actiecentrum geïnformeerd wilde worden. Gevraagd is waar de dijk was doorgebroken en hoe groot de bres was. Het ROT heeft op de vragen geen antwoord gegeven.

Een regelmatig contact tussen de liaison van HHNK en de voorzitter Actiecentrum is niet tot stand gekomen. Er is wel contact geweest. De satelliettelefoons zijn gebruikt door de liaison in het ROT, het Actiecentrum en door de locatieverantwoordelijken. De telefoons werkten onvoldoende. Verbindingen kwamen niet tot stand of vielen weg. Het berichtenverkeer via de zendamateurs werkte prima.

6.7.3 Pomplocatie Den Oever

Locatie: Sluiskolkade, terrein Rijkswaterstaat

Opdracht: HHNK met extra pompen uit Nederland en het buitenland ondersteunen bij de bestrijding van de overstroming en het veilig stellen van het bedreigde gebied.

Algemeen

In Den Oever was HHNK bezig de watersnood te bestrijden door middel van een ponton met twee pompen (capaciteit per pomp: 6.500 m³/uur). Deze capaciteit bleek niet voldoende te zijn. Daarom heeft HHNK nationale en internationale bijstand aangevraagd. Rijkswaterstaat heeft HHNK in Den Oever met twee pompen (capaciteit per pomp: 5.000 m³/uur) ondersteund en Hytrans uit Lemmer heeft zijn materiaal ingezet. Vanuit het buitenland heeft HHNK bijstand gekregen van pompploegen uit Engeland, Duitsland en Polen.

23 september

De oefening is met een vertraging van 2 uur aangevangen. De pomp van de Engelse eenheid is om per helikopter (chinook) op de weg langs de IJsselmeerdijk gezet. De plaats waar de pomp moest worden geplaatst, werd met oranje rook aangegeven. De operatie is zonder problemen verlopen.

De locatieverantwoordelijke heeft alle teamleiders van de buitenlandse pompploegen voor overleg bij zich geroepen. In onderling overleg is de volgorde van de plaatsing van het materiaal op het terrein bepaald. De smalle dijk naar het terrein maakte het onmogelijk de eenheden direct naar het terrein te laten rijden. De buitenlandse eenheden hebben aangegeven het bijzonder op prijs te hebben gesteld dat zij hun expertise konden inbrengen.

In de middag waren alle pompen operationeel. Daarmee was de opdracht vervuld. Na de opbouw ontstond er een levendige sfeer. De eenheden hebben kennis genomen van elkaars materialen en systemen. Informatie-uitwisseling tussen de teams is volop tot stand gekomen.

24 september

Het konvooi bevatte één Duitse pompeenheid die niet in Den Oever, maar bij het Amstelmeer moest worden ingezet. De KLPD heeft deze ploeg naar het Amstelmeer begeleid.

De locatieverantwoordelijke heeft met de teamleiders van de buitenlandse pompeenheden gesproken. Een deelnemer uit Estland heeft als teamleider voor de Poolse pompploegen

gefungeerd, omdat hij goed Engels sprak. De Poolse eenheden hadden problemen met de Engelse taal. In overleg is de plaatsingsvolgorde van het materiaal op het terrein bepaald.

De opbouw is voorspoedig verlopen. Na de middag waren alle pompen operationeel en was voldaan aan de opdracht. Het uitwisselen van informatie over elkaars materialen en systemen is nauwelijks tot stand gekomen. De Poolse eenheden hebben geen contact gemaakt, omdat ze de Engelse taal (voertaal in de oefening) niet machtig waren.

6.7.4 Pomplocatie Amstelmeer

Locatie: Amstelmeerweg tussen de Ulkesluis en De Haukes

Opdracht: Een ketting tussen meerdere pompeenheden vormen, zodanig dat een pompproces tot stand komt. Er moet continu een hoeveelheid water naar elkaar worden verpompt. Het verpompen van water gebeurt op basis van een open aanjaagverband. Tijdens het pompen mogen containers niet continu overstromen. Specifiek wordt gelet op de afstemming en de communicatie tussen de pompeenheden.

Algemeen

Collega's van de brandweer hebben als locatieverantwoordelijken de oefenopdracht van de buitenlandse eenheden begeleid. De locatieverantwoordelijke is in de briefing ingegaan op het verbindingprotocol. Over de communicatie onderling zijn afspraken gemaakt. Langs het Amstelmeer moest tussen de Ulkesluis en De Haukes tussen pompeenheden een ketting worden gevormd over een lengte van ca. 3,8 kilometer. Tussen de pompeenheden waren containers geplaatst die met water konden worden gevuld. De verplaatsing van water moest continu gebeuren. Pompploegen uit Duitsland, Polen en Engeland hebben de ketting gevormd. Op beide oefendagen is de ketting tot stand gekomen. Daarmee is voldaan aan de opdracht.

23 september

De oefening is met een vertraging van ca. 2 uur aangevangen. Het konvooi bevatte 8 in plaats van 7 pompploegen. Dit is aan het Actiecentrum meegedeeld. De 1^e pompeenheid pompte water uit de Ulkesluis naar een container. Vanuit deze container liep een slang naar de volgende container, etc. De laatste pompeenheid heeft het water nabij De Haukessluis in de Slootvaart gepompt. De afstand tussen de pompeenheden bedroeg 500-600 meter. De totale afstand van de ketting was ca. 3.800 meter.

De communicatie tussen de eenheden onderling verliep hier en daar problematisch. Daardoor heeft de totstandkoming van de ketting langer geduurd dan verwacht. Omstreeks 16.15 uur liep er water aan het einde van de ketting bij De Haukes in het Amstelmeer. Het opruimen van de materialen heeft de 1^e oefendag tot in de avond geduurd. Dit kwam met name omdat de slangen van de Duitsers handmatig moesten worden opgerold. Gezien de afstand was dit een bijzonder tijdrovende klus.

Het Actiecentrum is rond de middag gemeld dat er zich bijzonder onveilige situaties voordeden op de Amstelmeerweg. Er stonden waarschuwborden, maar desondanks werd er hard op deze (sluip)weg gereden. Op de weg stonden vrachtauto's van de pompeenheden en er liepen mensen rond de vrachtwagens en de containers. De slangen waren in de berm gelegd. De locatieverantwoordelijke heeft de politie gevraagd maatregelen te nemen. De politie een surveillance ingesteld, maar dit werd door de locatieverantwoordelijke niet als afdoende ervaren. Daarop heeft de politie de gemeente Anna Paulowna gevraagd borden te plaatsen met de tekst: "Geen toegang tot Wieringermeer vanwege oefening FloodEx van 16.00-17.30 uur". De gemeente had te weinig tijd deze maatregel uit te voeren.

24 september

Het konvooi is volgens schema bij de Waardweg gearriveerd. De oefening is gestart met 5 pompploegen. In het konvooi ontbrak één ploeg. Dit is aan het ROT (politie) doorgegeven. Deze eenheid is vanuit Den Oever onder begeleiding van de KLPD naar het Amstelmeer gebracht. Uiteindelijk hebben 6 ploegen aan de oefening deelgenomen.

De onderlinge afstand tussen de Duitse pompeenheden was verkleind. De andere pompploegen hebben dezelfde afstand of een iets grotere afstand overbrugd. Tussen de pompeenheden stonden containers. Engeland pompte water vanuit de Ulkesluis naar de eerste container, etc. Een Duitse eenheid heeft het water over de dijk naar het Amstelmeer gepompt. De lengte van de ketting bedroeg ongeveer 2.500 meter. De ketting is voorspoedig tot stand gekomen. De communicatie onderliep verliep de 2^e oefendag veel beter, omdat steeds iemand van een pompeenheid bij de volgende pompeenheid werd gestationeerd. Deze functionaris bekeek het geheel en de voortgang en kon met eigen portofoonsets contact onderhouden met de eigen pompeenheid.

Het Actiecentrum heeft de locatieverantwoordelijke laten weten dat de Amstelmeerweg deze dag gedurende bepaalde periodes voor alle verkeer zal worden afgesloten. De politie heeft dit verzorgd. De locatieverantwoordelijke heeft het Actiecentrum in de loop van de oefendag laten weten dat de verkeerscirculatie in orde was. De verkeersveiligheid werd met deze maatregel enorm verbeterd.

Het Actiecentrum is na de middag gevraagd binnen 1,5 uur dieselolie voor de Poolse eenheden te leveren. Het Actiecentrum heeft deze vraag als oefenvraag doorgegeven aan het ROT. De gevraagde brandstof is na overleg met het Actiecentrum niet geleverd. Deze informatie was niet bekend bij de locatieverantwoordelijke van het Amstelmeer en nadere afstemming tussen de locatieverantwoordelijke en het Actiecentrum heeft niet plaatsgevonden.

Het opruimen is veel vlotter verlopen, omdat de afstand tussen de pompeenheden was verkleind. De deelnemers zijn tijdig naar Bergen teruggegaan.

6.7.5 Pomplocatie gemaal Vier Noorder Koggen

Locatie: gemaal Vier Noorder Koggen, Kagerbos 2 te Onderdijk

Opdracht: Een groot gebied bij Wervershoof is overstroomd. Het gemaal Vier Noorder Koggen is uitgevallen. Nederland heeft het buitenland gevraagd de werking van het gemaal te continueren.

Algemeen

De locatieverantwoordelijke heeft het Actiecentrum beide oefendagen gemeld dat het konvooi de Droge Wijmersweg moest nemen in plaats van de Dirk Bijvoetweg. Omdat het gemaal Vier Noorder Koggen te Wervershoof was uitgevallen, hebben zes Duitse pompeenheden op beide oefendagen een verbinding gelegd tussen het instroom- en het uitstroomgemaal. Op deze wijze is een alternatieve verbinding naar het IJsselmeer tot stand gebracht. Op beide oefendagen hebben de pompeenheden de opdracht kunnen vervullen. De Duitse eenheden hebben met belangstelling kennis genomen van de werking van het gemaal.

23 september 2009

De aankomst van het konvooi was ca. 2 uur vertraagd. Het Actiecentrum is de vraag gesteld waar zich risico's en chemicaliën bevinden in het ondergelopen gebied. Op deze vraag is geen antwoord gekomen.

Pagina
22 van 34

Datum
1 december 2009

Na de middag is gemeld dat de noodpompen van de Duitse eenheden op maximale capaciteit draaiden. Op dat tijdstip was het gemaal nog niet operationeel. Het Actiecentrum later in de middag gemeld dat pomp 1 van het gemaal was gerepareerd. De capaciteit van de pomp was zodanig dat de noodbemaling van de Duitse eenheden kon worden gestopt.

24 september 2009

Het Actiecentrum is ervan in kennis gesteld dat het konvooi bij het gemaal was aangekomen. Rond de middag draaiden alle pompen met een totale capaciteit van 50 m³/min.

In de middag is het Actiecentrum meegedeeld dat een lichaam was gesignaleerd in het noordelijke kanaal van het gemaal. De eenheden hebben volgens Duits protocol gehandeld. De pompen zijn onmiddellijk uitgezet, de persoon is uit het water gehaald en er zijn levensreddende handelingen uitgevoerd. Daarna is 112 gebeld. Op de FloodEx-pas stond: "In case of emergency, call 112". De algemeen oefenleider HHNK heeft contact opgenomen met de Meldkamer van de veiligheidsregio en doorgegeven dat de vondst van het lichaam onderdeel was van de oefening FloodEx.

Na afronding van de reddingsoperatie zijn de pompen weer gestart. Er hebben zich verder geen bijzonderheden voorgedaan. Pomp 1 van het gemaal kon halverwege de middag weer in werking worden gesteld. De noodbemaling van de Duitse eenheden is daarna gestopt, omdat het gemaal de bemaling weer kon overnemen. Vervolgens is het Actiecentrum gemeld dat de aangevraagde brandstof (100 liter) voor de nacht van 24 op 25 september, niet behoefde te worden geleverd.

6.8 BHV-oefening rioolwaterzuivering Wervershoof

Onderdeel van de oefening Redden & Evacueren in en rond de Groote en Kleine Vliet te Wervershoof was een scenario dat zich afspeelde bij de rioolwaterzuivering in Wervershoof. Daar had zich een ongeval voorgedaan. HHNK in de vorm van een BHV-oefening aan dit scenario meegewerkt. De resultaten van de BHV-oefening maken geen deel uit van dit evaluatieverslag.

In de elektrische installatie van zuivering was kortsluiting ontstaan. Een overstroming van bassins met rioolwater was ook niet meer te voorkomen. Twee werknemers hebben tot het uiterste geprobeerd te voorkomen dat rioolwater in het Egboetswater terecht zou komen, maar dat is niet gelukt. Twee medewerkers zijn tot aan hun knieën met rioolwater in aanraking gekomen en besmet geraakt. Er zijn ook gewonden gevallen.

Op woensdag 23 september is de oefening met een vertraging van bijna 3 uur van start gegaan. Op donderdag bedroeg de vertraging ongeveer 1,5 uur. De oefening is zonder problemen verlopen. De bedrijfshulpverleners van HHNK hebben de gewonden opgevangen en 1^e hulp verleend. De slachtoffers zijn daarna aan buitenlandse hulpverleners overgedragen. Hulpverleners hebben beschermende kleding gedragen om te voorkomen dat ze zelf ook besmet zouden raken.

6.9 Persvoorlichting, rol gastheer en EHBO

De persvoorlichting is door cluster Communicatie verzorgd. De pers is op de locaties opgevangen en begeleid.

Gastheren hebben bezoekers van de pomplocaties van HHNK geïnformeerd en rondgeleid. De gastheren beschikten over (technische) expertise.

Afgesproken was dat bezoekers tijdens opbouwwerkzaamheden niet op het terrein mochten zijn. Op alle oefenlocaties waren gasteren aanwezig. Daarnaast was op beide oefendagen in Den Oever een gekwalificeerde EHBO'er van HHNK aanwezig.

7 Bijlage 1: Deelnemers veldoefening Floodex

Algemeen Oefenleider: Rudolph Melis, projectdirecteur

Oefenstaf HHNK

Rudolph Melis, Marleen Galema en Betty Laan

Locatieverantwoordelijke/ oefenleider:

Locatie Den Oever: Alex Zwart

Locatie Vier Noorder Koggen: Thom van der Werf en Tjeerd Tolsma

Locatie Amstelmeer: Brandweer (2 dagen): Jeroen de Jonge en Marinus van de Velde

Schema liaison in ROT/operationeel leider HHNK:

Dinsdag 22 september: 14.00 - 20.00 uur: Marie-José van de Vondervoort
waarnemer: Klaas-Jan de Hart

Woensdag 23 september 7.00 – ca. 14.00 uur: Marie-José van de Vondervoort
14.00 – 20.00 uur: Reindert Sellies

Donderdag 24 september 7.00 – ca. 14.00 uur: Hans Bout
14.00 – 20.00 uur: Reindert Sellies

Bezetting Actiecentrum woensdag 23 september 2009

Peter Groen	voorzitter actiecentrum
René de Rijk	coördinator
Arjen Immink	plotter
Gitti Loffler	administratieve ondersteuning
Petra Bredefeldt	waarnemer
Martine Groot	communicatieadviseur

Bezetting Actiecentrum donderdag 24 september 2009

Klaas Jan de Hart	voorzitter actiecentrum
Henk Kuhl	coördinator
Danny Heppe	plotter
Judith van Raalte	administratieve ondersteuning
Peter van der Vliet	waarnemer

Beleidsteam (BT)

Zo nodig telefonisch bereikbaar tussen 9.00-16.00 uur:

1. Lydia Snuif: 2^e loco-dijkgraaf
2. Martin Kuipers: Secretaris-directeur (technisch voorzitter)
3. Hans van den Berg: Senior beleidsmedewerker communicatie

Veiligheidsfunctionarissen locaties HHNK

Den Oever:	Leo Broers
Amstelmeer:	Coen Rood, Marinus van der Velde
Vier Noorder Koggen:	Tjeerd Tolsma

Pagina

25 van 34

Datum

1 december 2009

Gastheer oefenlocaties HHNK

Den Oever:

Jan van der Lingen en Leo Broers

Amstelmeer:

Coen Rood

Gemaal Vier Noorder Koggen:

Thom van der Werf en Tjeerd Tolsma

EHBO

23 september:

Ruud Buren

24 september:

Hans van der Stoop

Rijkswaterstaat

Koert van Elp

Dick Verbaan

Brandweer

Locatie Amstelmeer oefenbegeleider: Sijmon Lautenbach

Daniel Kraijer

8 Bijlage 2: Evaluatie Actiecentrum 23 september

De veldoefening liep van 7.00 tot ca. 16.00 uur. Daarna heeft het Actiecentrum de oefendag kort geëvalueerd. Daarbij is het volgende aangegeven.

Wat ging goed

- De taak en de werkzaamheden in het Actiecentrum zijn serieus opgepakt en uitgevoerd.
- Mensen kwamen steeds beter in hun rol naarmate de dag vorderde.
- Het verzenden van berichten via zendamateurs verliep prima. Een compliment voor de mensen van DARES!
- De (buitenlandse) eenheden hebben allen de opdracht die ze hebben gekregen, kunnen vervullen.
- De opbouw van de buitenlandse pompen in Den Oever is perfect verlopen.
- In Den Oever is informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse en buitenlandse pompeenheden tot stand gekomen.
- Het Actiecentrum heeft rapportages naar het ROT gezonden.
- Het was een leuke en leerzame dag!

Wat kan beter

- Er is tijdsdruk ontstaan omdat de konvooiën met een vertraging van 1-2 uur bij de pomplocaties zijn gearriveerd.
- In het Actiecentrum en de vergaderingen is structuur gemist. De structuur ontstond gedurende de dag.
- Rollen en taken van de leden van het Actiecentrum nadrukkelijker benoemen en duiden.
- Een vergaderklok instellen. Dat geeft structuur.
- De post lag door elkaar. Voorgesteld wordt de post in een bakje 'in' en een bakje 'uit' te plaatsen en iemand daarvoor verantwoordelijk te maken. Dat geeft overzicht.
- Sneller, korter en zakelijker vergaderen.
- Hulpmiddelen zoals een whiteboard of een flipover werden gemist.
- Acties en besluiten voor iedereen duidelijk zichtbaar opschrijven.
- De acties van de plotter in het Actiecentrum zichtbaar maken.
- Gevraagd wordt de rol/ taak van de plotter te verduidelijken.
- De rolverdeling in het Actiecentrum verhelderen door deze uit te schrijven.
- De beschikbaarheid van bereikbaarheidsgegevens (telefoonnummers).
- De satelliettelefoons werkten niet of onvoldoende.
- Afgesproken was tijdens de vergadering de telefoon uit te zetten. Deze afspraak heeft niet iedereen nageleefd. De telefoon werd regelmatig toch opgenomen.
- De vergaderagenda meer toespitsen op de taak van een Actiecentrum.
- De calamiteitenkoffer ontbrak in het Actiecentrum.
- In het Actiecentrum werd een vertegenwoordiger van de afdeling Peilbeheer (taak: teamleider) gemist.
- Door het ontbreken van een communicatielijn tussen het Actiecentrum en de liaison in het ROT, is er onzekerheid in het Actiecentrum ontstaan.

Algemeen

- De aanwezigheid van de politie in het Actiecentrum was verrassend, maar zeker zeer welkom. De aanwezigheid is niet met de oefenleiding van HHNK gecommuniceerd.
- De taak van de politie was wat beperkt in Den Oever.

Pagina

27 van 34

Datum

1 december 2009

- De tafel in het Actiecentrum lag vol met materialen, kopjes, afval, etc.
- Tijdsdruk die bij een echte ramp, aanwezig is, ontbrak in de oefening.
- Het opruimen van de pompmaterialen bij het Amstelmeer heeft tot s' avonds 20.30 uur geduurd. Dat kwam met name omdat de Duitse eenheden de slangen handmatig moesten opruimen.
- Bij het Amstelmeer bleken de lunchpakketten zonder tegen iemand ter plaatse iets te zeggen in een auto te zijn gezet.

9 Bijlage 3: Evaluatie Actiecentrum 24 september

De veldoefening liep van 7.00 tot ca. 16.00 uur. Daarna heeft in het Actiecentrum een korte evaluatie plaatsgevonden. Daarbij is het volgende aan de orde gekomen.

Wat ging goed

- Vervoer buitenlandse eenheden naar de locatie is volgens tijdschema verlopen.
- Alle (buitenlandse) eenheden hebben de opdracht vervuld.
- Het Actiecentrum heeft rapportages naar het ROT gezonden.
- Vanaf de start van de oefening is structuur in het Actiecentrum aangebracht. De taken zijn goed verdeeld.
- De samenwerking binnen het Actiecentrum verliep goed. De sfeer was ontspannen en er heerste rust.
- Het Actiecentrum heeft gecontroleerd gewerkt en is aan scenario-denken (vooruit kijken in de toekomst) toegekomen.
- De zendamateurs van DARES waren een rots in de branding. Zij hebben voor het berichtenverkeer naar alle locaties gezorgd. Dat was een goede aanvulling.
- De pompopdracht bij het Amstelmeer is de 2^e dag beter verlopen. De locatieverantwoordelijke heeft de afstand tussen de pompploegen verkleind.
- Voor de post zijn bakjes gemaakt en de acties + de stand van zaken zijn op een flipover aangegeven.

Wat kan beter

- In de briefing werd in korte tijd veel informatie gegeven. Daarna bleef informatie uit.
- De apparatuur (computer) stond niet gereed en de programmatuur was niet direct beschikbaar.
- Communicatiemogelijkheden zijn een punt van zorg. Dat moet aandacht krijgen.
- De satelliettelefoons werkten niet (goed).
- De verbindingen naar andere locaties waren niet helder.
- De veiligheid van deelnemers/ aanwezigen op de locatie Den Oever verdient aandacht. Persoonlijke beschermingsmiddelen (veiligheidsvesten, schoenen met stalen neuzen, etc.) waren niet altijd aanwezig, maar wellicht is dit ook geen verplichting.
- De communicatie tussen het Actiecentrum en de liaison in het ROT.
- Er was onduidelijkheid over voor wie de lunchpakketten waren bedoeld (wel of niet ook voor de buitenlandse eenheden). Er zijn niet voldoende lunchpakketten geleverd.

Algemeen

- Het hoogheemraadschap is geen calamiteitenorganisatie die wekelijks met inzetsituaties te maken heeft. Daardoor ontstaat geen routine in het handelen.
- De ervaring van de politie is dat de start van een oefening altijd rommelig verloopt. Daar is niet aan te ontkomen.
- Het was een leerzame oefening, maar de oefendag is vrij rustig verlopen. Verwacht was dat er meer prikkels en acties ingebracht zou worden.
- De flyer met veiligheidsregels van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord ontbrak in Den Oever en op de pomplocaties. Dit is opgemerkt omdat de flyer bij een bezoek aan de locatie Grote Vliet te Wervershoof wel werd uitgereikt.

- Bij een echte ramp of bij een grotere belasting, kan de administratieve ondersteuning waarschijnlijk niet door één functionaris worden verzorgd. Dan is uitbreiding gewenst en zal er ook voor aflossing gezorgd moeten worden.
- Bij gemaal Vier Noorder Koggen heeft de Duitse eenheid de vondst van een lijk gemeld aan 112. Dat is overeenkomstig de procedure, zoals zij horen te handelen. De algemeen oefenleider heeft de Meldkamer laten weten dat het lijk deel uitmaakte van de oefening FloodEx.

10 Bijlage 4: Impressie HHNK

De regionale werkgroep Noord-Holland Noord heeft de oefening op 6 oktober 2009 geëvalueerd. Met name is gekeken naar elementen waarbij tussen verschillende partners in de rampenbestrijding is samengewerkt.

De crisiscoördinator heeft voor deze evaluatie – in overleg met collega's van HHNK die aan de oefening hebben deelgenomen - een impressie opgesteld. Hieronder treft u de impressie van HHNK aan.

Evaluatiepunten van HHNK zijn:

- De flyer met veiligheidsinstructies was niet aanwezig op de pomplocaties van HHNK en in het Actiecentrum. De flyer werd bij de locaties Redden & Evacueren uitgereikt.
- De aanwezigheid in het Actiecentrum van de politie (Ovd-P) was een verrassing voor de organisatoren van de oefening). De aanwezigheid is gemeld op 22 september in de briefing van de hoofden CoPi en de hoofden, maar niet binnen de regionale werkgroep als een standaard werkwijze gecommuniceerd.
- Berichtenverkeer: Cedric (systeem om informatie te delen) is donderdag enige tijd uit de lucht geweest.
- Contact tussen Actiecentrum en ROT kwam moeizaam tot stand. Onze liaison woensdag in het ROT was tevreden over de aangeleverde informatie vanuit het Actiecentrum. Het Actiecentrum verkeerde echter in onzekerheid, omdat dat niet is teruggemeld.
- Het ROT heeft niet altijd vragen beantwoord, bijvoorbeeld als het gaat om de vraag over de aanwezigheid van chemicaliën, gevaarlijke stoffen in de gemeente Wervershoof.

Tips/trucs (mono)

- Format vergadering Actiecentrum HHNK concreter maken. Het format was een agenda van het Operationeel Team en daardoor niet gericht op de werking van een Actiecentrum. Van de politie heeft HHNK een voorbeeld (agenda CoPi) ontvangen. Aangegeven is dat de agenda zou moeten bestaan uit: terugkoppeling openstaande acties, beeldvorming huidige stand van zaken, oordeelsvorming, bepalen acties.
- Vergaderingen van het Actiecentrum kort en concreet houden.
- Taken en rollen duidelijk in het 1^e overleg met elkaar afspreken.
- Gevraagd is de taak/ rol van bijvoorbeeld plotter en coördinator te verduidelijken.

Evaluatie oefenstaf FloodEx

De algemeen oefenleider HHNK was op 23 en 25 september 2009 bij de evaluatie van de oefenstaf aanwezig. Het volgende is aan de orde gekomen:

- De buitenlandse eenheden waren zeer tevreden over de oefening!
- De noodbrug was niet passeerbaar voor de voertuigen. De 2e dag is de noodbrug niet meer ingezet.
- Aangegeven is dat de satelliettelefoon van HHNK niet naar behoren heeft gewerkt. De verbinding kwam niet of moeilijk tot stand en viel soms weg. Communiceren op deze wijze bleek niet mogelijk te zijn.
- Het berichtenverkeer via de zendamateurs van DARES was een eye-opener. Dat heeft uitstekend gefunctioneerd!
- De satellietverbinding van defensie heeft bij het functioneren problemen ondervonden.

Pagina

31 van 34

Datum

1 december 2009

- De samenwerking tussen defensie en de politie heeft niet altijd naar tevredenheid plaatsgevonden.
- De inzet van de ME bij de ontruiming van sekteleiden op een eiland in het Alkmaardermeer heeft tot een ernstige confrontatie geleid. De inzet is te fors verlopen.
- Bij de redding van mensen via een helikopter is het ponton waarop de mensen geplaatst werden, losgeraakt. Dat heeft tot een 'no play'-situatie geleid. Het probleem kon worden verholpen.

11 Bijlage 5: Actielijst FloodEx

Nr.	Actie	Uitwerking door	Wanneer afgerond
1	De werking van de satelliettelefoons bespreken met de leverancier. Onderzoeken hoe de werking van de satelliettelefoons kan worden verbeterd.	Crisiscoördinatieteam	4 ^e kwartaal 2009
2	Een systeem bij HHNK invoeren waarbij aan de kleur van de helm of het veiligheidsvest, de hoedanigheid van de functionaris van HHNK te herkennen is. Dit geldt voor alle collega's die een taak in de crisisbeheersingsorganisatie hebben.	Betty Laan en Alex Zwart	1e kwartaal 2010
3	Liaisons van HHNK in het ROT koppelen besluiten en informatie van het ROT zo snel mogelijk terug naar HHNK.	Operationeel Leiders HHNK	Doorlopend
4	Onderzoeken hoe en op welke wijze zendamateurs van DARES ingezet kunnen worden in de bestrijding van een crisis bij HHNK.	Crisiscoördinatieteam	1 ^e helft 2010
5	Vergaderingen Actiecentrum: kort en concreet houden, scenario-denken (in de toekomst vooruit denken) en reflectie toepassen en een vergaderdiscipline aanhouden.	Voorzitter Actiecentrum	doorlopend
6	Een standaardagenda maken dat aansluit op het operationele karakter van het Actiecentrum. De agenda moet in korte tijd doorlopen kunnen worden.	Crisiscoördinatieteam	4 ^e kwartaal 2009
7	De rol en taak van de plotter en teamleider/coördinator uitvoering in het Actiecentrum nader specificeren.	Crisiscoördinatieteam	1 ^e kwartaal 2010
8.	Portofoons bij HHNK beschikbaar hebben voor communicatie/afstemming tussen collega's over een relatief korte afstand.	Onderhoud	doorlopend
9	Teams in de crisisbeheersingsorganisatie van HHNK moeten toegang kunnen hebben tot het systeem Cedric van onze externe crisispartners en op termijn informatie in het systeem kunnen plaatsen.	Crisiscoördinatieteam	1 ^e helft 2010
10	Kansen benutten door bijvoorbeeld met een zo groot mogelijke HHNK-delegatie vertegenwoordigd te zijn bij een VIP-programma	Dijkgraaf en D&H	doorlopend
11	Rijkswaterstaat en de waterschappen wordt aangeraden de aanwezige materialen te inventariseren en te bepalen waar in geval van nood een beroep op kan worden gedaan.	Cluster Peilbeheer	2010